

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. № 175.

Tredie Session.

82de Møde.

Mandagen den 16de Februar.

(Fortf.)

Ordføreren: Naar den høitærede og høilærde 5te Landstingsmand for Kjøbenhavn (Ørsted) ikke erkjender, at der kan indvendes Noget mod faste Kornafgifter, da mener jeg, at det grunder sig paa Ubekjendtskab til de praktiske Forhold. Den høilærde Landstingsmand kunde hente et factisk Beviis for, at disse Byrder kunne være skadelige for det almindelige Vel, dersom han i dette Aar havde Leilighed til at undersøge Forholdene i mange af Jyllands skarpe Landegne, hvor Korntienden alene er bestemt i Rug, og hvor netop denne Sædeart, der saagodtsom er den eneste, som dyrkes der, i høi Grad er mislykket. Naar han da saae, hvilken Kummer og Glendighed det vil føre med sig at udrede Tienden i Aar, hvorledes paa mange Steder den sidste magre Ko vil blive solgt ud af Kostalden, for at fyldestgjøre Forpligtelsen til at skaffe Tienden tilveie, saa troer jeg ikke, man behøver at spørge om, hvorvidt en saadan Afgift er skadelig for det almene Vel, og til det almene Vel maa man dog ogsaa i disse Sager tage Hensyn. Dersom den af Finantsministeren paa et andet Sted forrige Aar ved Loven om Domainegodsets Salg gjorde Ansættelse af den Priis, hvorfor dette Gods kunde sælges efter nærværende Lov, er rigtig — og jeg maa antage, den er rigtig, da den ikke er bleven gjendreven paa det andet Sted — nemlig, at Indsættningen kunde anslaaes til $\frac{1}{3}$ af Gaardens Værdi, og Landgilden til $\frac{2}{3}$ af Gaardens Salgsværdi, naar man betragtede Gaarden som fri Eiendom, (Indenrigsministeren: Det var en Trediedeel!) nei, $\frac{2}{5}$, — saa vil der udkomme en Priis, som endogfaa staaer over den, hvorfor private Godseiere sælge deres Fæstegods,

og det bliver alene muligt for Fæsterne paa disse Godser at gaae ind derpaa ifølge de særegne Begunstigelser, som staae i Loven af 8de April forrige Aar, og navnlig den, at de ere fritagne for at forrente en større Deel af Kjøbesummen end, deres nærværende Afgifter som Fæstere. Heri ligger den Begunstigelse, som gjør, at det bliver muligt for Fæsterne at gaae ind paa en saadan Priis som den, her er Talen om; derved blive maaskee deres Vilkaar gunstigere end paa de private Godser; men uden dette sidste Vilkaar vilde Prisen have stillet sig høiere der end paa de private Godser, endog saa de, som i de sidst afvigte Aar ere solgte.

Cultusministeren: Det var dog nok en Feiltagelse, naar den ærede Landstingsmand sagde, at det var yttret, at den planmæssige Landgildeafgift kunde anslaaes til to Femtedele af Salgsværdien, det var nok en Trediedeel, ikke to Femtedele — — —

Ordføreren: Ja, saaledes er det bleven opgivet af den høitærede Finantsminister — — —

Formanden (ringer): Den høitærede Cultusminister har Drødet, hvis han ønsker det.

Cultusministeren: Ved nærmere Eftertanke maa jeg erkjende, at jeg huffer feil; den ærede Ordfører har Ret i, at det var to Femtedele af Salgsværdien, som Finantsministerens Uttring s. A. gik ud paa. Min tidligere Bemærkning derimod turde saaledes udgaae.

Lüttichau: Jeg kunde ønske oplyst, om der har været den samme Nødvendighed tilstede for de andre Domainegodser, som for det Ddsherredste, til Overdragelse til Eiendom paa de samme billige Vilkaar, som paa dette Gods.

Cultusministeren: Jeg skal med største Fornøielse meddele det. De for Ddsherred i sin Tid givne Bestemmelser ere de samme Bestemmelser, der vare givne og allerede størstedels er udførte for Kronborg og Frederiksborg Godser; de samme Regler ere givne for de